

Statistica ocrotirii sănătății

Metadate
Biroul Național de Statistică (BNS)

1. Informație de contact

1.1. Subdiviziunea responsabilă din cadrul BNS

Direcția statistică serviciilor sociale

1.2. Persoana de contact

Nadejda Cojocari, șef direcție
tel.: 022 40 30 77
e-mail: nadejda.cojocari@statistica.gov.md

2. Actualizarea metadatelor

2.1. Ultima certificare a metadatelor

31.01.2019

2.2. Ultima actualizare a metadatelor

31.01.2019

3. Prezentarea statistică

3.1. Descrierea generală

Statistica sănătății oferă informații necesare pentru descrierea stării de funcționare și a nivelului de performanță a sistemului de sănătate, precum și evaluarea stării de sănătate a populației. Informația generalizată folosită în procesul dirijării sistemului de sănătate conține date despre rețeaua, cadrele, fondul de paturi ale instituțiilor medico-sanitare, acordarea asistenței medicale populației (spitalizarea, vizitele la medic), examenele profilactice, imunizare, morbiditatea pe toate grupele de maladii și altele. Totodată, acestea asigură date comparabile la nivel național și internațional pentru utilizatorii interni implicați în definirea, implementarea și evaluarea politicilor de sănătate, cât și pentru utilizatorii externi.

3.2. Concepte și definiții

3.2.1. Definiții

I MORBIDITATEA, DIZABILITATEA ȘI SPITALIZAREA

Incidența prin o anumită maladie reprezintă frecvența cazurilor noi, înregistrate pentru prima dată de către o instituție medico-sanitară, într-o populație, într-un spațiu și timp dat.

Prevalența prin o anumită maladie reprezintă frecvența cazurilor noi, înregistrate pentru prima dată de către o instituție medico-sanitară și a cazurilor vechi (înregistrate anterior), într-o populație, un spațiu și timp dat.

Rata incidenței generale reprezintă frecvența cazurilor noi de maladii, înregistrate pentru prima dată de către o instituție medico-sanitară, într-o populație, la 100 mii locuitori, într-un spațiu și timp dat.

Rata prevalenței generale reprezintă frecvența cazurilor noi de maladii, înregistrate pentru prima dată de către o instituție medico-sanitară și a cazurilor vechi (înregistrate anterior), într-o populație, la 100 mii locuitori, într-un spațiu și timp dat.

Structura incidenței generale reprezintă numărul de maladii caz nou după principalele nozologii conform Clasificației Internaționale a Maladiilor revizia a X, exprimat la 100 maladii total caz nou, %.

Structura prevalenței generale reprezintă numărul de maladii caz nou și caz vechi, după principalele nozologii conform Clasificației Internaționale a Maladiilor revizia a X, exprimat la 100 maladii total cazuri, %.

Dizabilitatea primară reprezintă frecvența de îmbolnăviri care întrerup definitiv capacitatea de muncă,

total sau parțial, caz nou, înregistrat pentru prima dată în anul de referință , într-o populație, la 10 mii locuitori, într-un spațiu și timp dat.

Număr mediu de vizite la 1 locuitor în an reprezintă numărul de vizite la medici, ce au fost făcute de locuitori, exprimat la numărul mediu anual al populației stabile.

Dizabilitatea copiilor în vârstă de până la 18 ani reprezintă frecvența copiilor cu vârsta 0 -17 ani 11 luni 29 zile cu dizabilități, caz nou, la 1000 copii cu vârsta 0 -17 ani 11 luni 29 zile, într-un spațiu și timp dat.

Nivel de spitalizare a bolnavilor reprezintă frecvența internărilor în staționar, la 100 locuitori, într-un spațiu și timp dat.

Letalitatea reprezintă frecvența persoanelor decedate în staționar, la numărul bolnavilor externați plus decedați în instituția medico-sanitară dată, într-un spațiu și timp dat.

Număr intervenții chirurgicale reprezintă numărul de intervenții chirurgicale efectuate bolnavilor externați și plus decedați din secțiile chirurgicale, într-un spațiu și timp dat.

Număr bolnavi internați în staționar reprezintă frecvența internărilor în staționar, într-un spațiu și timp dat.

Durata medie de spitalizare a bolnavului la un pat reprezintă numărul mediu de zile petrecute de 1 bolnav la 1 pat.

Număr întreruperi de sarcină total reprezintă frecvența întreruperilor de sarcină la femei de vârstă fertilă la 1000 copii născuți – vii.

II. RESURSELE SISTEMULUI DE SĂNĂTATE

Spital public- reprezintă instituția medico-sanitară cu paturi, de utilitate publică, cu personalitate juridică, care prestează servicii medicale specializate în condiții de staționar (**proiectul Legii spitalelor**);

Instituții de asistență medicală de urgență acordă asistența medicală urgentă prespitalicească și transportarea medicală asistată la apelul pacientului, altor persoane sau la cererea lucrătorilor medicali în regim continuu, de la locul accidentului sau îmbolnăvirii și în timpul transportării până la transmiterea pacientului instituției medico-sanitare, inclusiv în situații de crize, pe întreg teritoriul republicii. **Instituții de asistență medicală primară** reprezintă instituțiile de asistență medicală primară ce furnizează servicii medicale primare către pacienții înscriși pe lista proprie, în baza cererii depuse conform principiului de liberă alegere, indiferent de statutul persoanei (asigurată sau neasigurată), inclusiv din alte instituții în caz de urgențe medico-chirurgicale, sau alte situații justificate din punct de vedere medical. (**Ordinul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr. 695 din 13.10.2010**)

Întreprinderi individuale de ambulatoriu reprezintă instituțiile, care prestează servicii medicale în condiții de ambulatoriu – servicii de asistență medicală primară și specializată de ambulatoriu. Centrele Medicilor de familie, Centrele de Sănătate, Oficiile Medicilor de Familie, Oficiile de Sănătate, Secțiile consultative.

Personal medical - reprezintă numărul de medici sau personal medical mediu, în perioada de referință;

3.2.2. Unitatea de măsură

Indicatori exprimați în valori absolute:

- numărul personalului medical, numărul persoanelor internate în spital, numărul bolnavilor după grupe de maladii, numărul instituțiilor medico-sanitare, asistență medicală de urgență, numărul paturilor, etc.

Indicatori relativi, raportați la 100/1000/100000 populație:

- la 100000 locuitori: incidența și prevalența prin anumite maladii, rata mortalității, etc.;
- la 10000 locuitori: gradul de asigurare cu paturi, gradul de asigurare cu personal medical, etc.
- la 1000 locuitori: numărul bolnavilor înregistrați, numărul întreruperilor de sarcini, numărul copiilor cu dizabilități, etc.
- la 100 locuitori: persoane internate în spitale.

3.2.3. Formula de calcul

Gradul de asigurare cu paturi reprezintă nivelul de asigurare cu paturi al populației, pe total și pe profiluri, la 10 mii locuitori.

$$A_p = \frac{N_p}{P_{tot}} * 10000$$

A_p - gradul de asigurare cu paturi

N_p - numărul total de paturi, la sfârșit de an

P_{tot} - numărul mediu al populației stabile în perioada de referință

Gradul de utilizare a paturilor din spitale

$$U_p = \frac{Z_{spit}}{N_p} * 100$$

U_p - gradul de utilizare a paturilor din spitale

Z_{spit} - numărul zilelor de spitalizare

N_p - numărul total de paturi, la sfârșit de an.

Durata medie de spitalizare reprezintă raportul între numărul de om-zile spitalizare și numărul persoanelor care au fost spitalizate în perioada de referință.

$$D_s = \frac{Z_{spit}}{B}$$

D_s - durata medie de spitalizare

Z_{spit} - numărul de om-zile spitalizare

B - numărul de persoane care au fost spitalizate în perioada de referință.

Gradul de asigurare cu personal medical la 10 mii locuitori reprezintă asigurarea populației cu personal medical pe total personal medical, total medici și pe specialități, la 10 mii locuitori la finele anului de referință;

$$A_m = \frac{N_{med}}{P_{tot}} * 10000$$

A_m - gradul de asigurare cu personal medical

N_{med} - numărul persoanelor fizice/personal medical, la sfârșit de an

P_{tot} - numărul mediu al populației stabile în perioada de referință

Nivelul de spitalizare la 100 locuitori

$$N_{spit} = \frac{B}{P_{tot}} * 100$$

N_{spit} - nivelul de spitalizare

B - numărul persoanelor/cazurilor de internare în spital (staționar), în perioada de referință

P_{tot} - numărul mediu al populației stabile, în perioada de referință

Incidența generală și prin anumite maladii la 100 mii locuitori reprezintă numărul total de cazuri noi de maladii notificate în perioada de referință, la 100 mii locuitori. Se calculează separat și pe grupe de vârstă.

$$I = \frac{P_b}{P_{tot}} * 100000$$

I - incidența generală sau prin anumite maladii

P_b - numărul total de cazuri noi de îmbolnăviri sau cazuri noi a unei anumite maladii **b**, conform Clasificației Internaționale a Maladiilor revizia X, în perioada de referință.

P_{tot} - numărul mediu al populației stabile în perioada de referință

Prevalența generală și prin anumite maladii la 100 mii locuitori reprezintă numărul total de cazuri de maladii în perioada de referință, la 100 mii locuitori. Se calculează separat și pe grupe de vârstă.

$$P = \frac{P_{tb}}{P_{tot}} * 100000$$

P - prevalența generală sau prin anumite maladii

P_{tb} - numărul total de cazuri de îmbolnăviri (cazuri noi înregistrate în perioada de referință plus cazurile înregistrate anterior) sau a unei anumite maladii **b**, conform Clasificației Internaționale a Maladiilor revizia X, în perioada de referință.

P_{tot} - numărul mediu al populației stabile, în perioada de referință.

Înteruperi de sarcină la 1000 născuți - vii reprezintă frecvența întreruperilor de sarcină la femeii de vârstă fertilă, la 1000 copii născuți - vii. Se calculează separat și pe grupe de vârstă.

$$\hat{I}_s = \frac{S_{int}}{N} * 1000$$

\hat{I}_s - întreruperi de sarcină la 1000 născuți - vii

S_{int} - total întreruperi de sarcină la femeii în vârstă de 15 - 49 ani, în perioada de referință.

N - total născuți - vii, în perioada de referință.

Notă: metadatele privind indicatorii demografici pot fi accesate la adresa

<http://www.statistica.md/public/files/Metadate/Populatia.pdf>

3.3. Clasificările utilizate

Maladiile: Morbiditatea și mortalitatea sunt clasificate conform *Clasificației Internaționale a Maladiilor* revizia a X, aprobată de Organizația Mondială a Sănătății la cea de-a 43 Adunare Mondială (mai 1990). Pus în aplicare de la 01.01.1996, prin ordinul Ministrului Sănătății nr. 381 din 24.08.1995.

Intervențiile chirurgicale și procedurile sunt clasificate conform *Clasificației Internaționale a intervențiilor chirurgicale și procedurilor* aprobată de Organizația Mondială a Sănătății la cea de-a 29 Adunare Mondială (mai 1976). Pus în aplicare de la 01.01.1983.

Unități administrativ-teritoriale: Datele sunt elaborate conform Clasificatorului unităților administrativ-teritoriale al Republicii Moldova (CUATM), aprobat prin Hotărîrea Departamentului Moldova-Standard nr. 1398-ST din 03.09.2003. Pus în aplicare de la 03.09.2003.

Forme de proprietate: Datele sunt elaborate conform Clasificatorului formelor de proprietate din Republica Moldova (CFP): aprobat prin Hotărîrea Departamentului Standarde, Metrologie și Supraveghere Tehnică nr.276-st din 04.02.1997.

3.4. Sfera de cuprindere
3.4.1. Acoperirea sectorială
Cercetările statistice din domeniul sănătății cuprind toate unitățile cu personalitate juridică, indiferent de forma de proprietate, care conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM) desfășoară activitatea 86 „Sănătate și asistență socială”.
3.4.2. Populația statistică
Fac obiectul cercetării statistice din domeniul sănătății toate instituțiile medico-sanitare: spitale (republicane, regionale, municipale, raionale, departamentale, private), instituții de asistență medicală de urgență (stații, substații, puncte), instituții de asistență medicală primară, întreprinderi individuale de ambulatoriu, puncte medicale din cadrul instituțiilor de învățământ și întreprinderi, atât din mediul urban, cât și din cel rural.
3.4.3. Geografică
Cercetările statistice din domeniul sănătății nu cuprind instituțiile medicale situate în partea stângă a r. Nistru și mun. Bender.
3.4.4. Temporală
Seriile de timp sunt disponibile începând cu anul 1995.
3.5. Nivelul de dezagregare
<p>Datele rezultate din cercetările statistice din domeniul sănătății sunt <u>dezagregate</u> după:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Instituții medico-sanitare: tipul instituției medico-sanitare, profilul serviciilor prestate, forma de proprietate, mediu de reședință, unitate teritorial – administrativă; ▪ Paturi în instituții medicale: profil pat, tipul instituției medico-sanitare, statut de asigurat, grupe de vârstă, mediu de reședință, unitate teritorial – administrativă; ▪ Personal medical: specialități, categorii de calificare, tipul instituției medico-sanitare, mediu de reședință, unitate teritorial – administrativă; ▪ Asistența medicală de urgență: tipul instituției medico-sanitare (stații, substații, puncte), profilul serviciilor prestate, proprietate, profilul echipelor de AMU, mediu de reședință, unitate teritorial – administrativă; ▪ Bolnavi înregistrați: profil pat, tipul instituției medico-sanitare, statut de asigurat, grupe de vârstă, sexe, mediu de reședință, unitate teritorial – administrativă dezagregat; ▪ Incidența și prevalența prin anumite maladii: forma nozologică conform Clasificației Internaționale a Maladiilor revizia a X, grupe de vârstă, sexe și mediu de reședință (tuberculoză, tumori maligne, tulburări mentale, boli cu transmitere sexuală), unitate teritorial – administrativă; <p><u>Restricții:</u> În cazul dacă datele la nivel dezagregat conțin informație confidențială (vedeți p.7.1) diseminarea acestora nu este efectuată și se purcede la agregarea datelor la nivelul minim disponibil care asigură protecția confidențialității dalelor.</p>
3.6. Periodicitatea diseminării
<p><i>Lunar</i> - incidența maladiilor infecțioase și parazitare;</p> <p><i>Trimestrial</i> – maladiile și contingentele de bolnavi cu dereglări narcologice, întreruperi de sarcină;</p> <p><i>Anual</i> - morbiditatea generală, alcoolism și narcologie, tumori maligne, hepatite cronice și ciroze hepatice, sifilis, gonoree și dermatomicoze, purtătorilor virusului imunodeficienței umane (HIV), inclusiv care suferă de maladia SIDA, statele de funcții și cadrele instituției medico-sanitare, activitatea de staționar a instituției medico-sanitare, tulburările mentale și de comportament, deservirea medicală a copiilor cu dizabilități, cuprinderea copiilor cu vaccinări împotriva bolilor infecțioase;</p>
3.7. Termenele limită de prezentare (diseminare)
<p><i>Lunar</i>- a 10-a zi după începutul lunii</p> <p><i>Anual</i> - luna martie după anul de raportare</p>

<i>Trimestrial</i> - trimestrul următor după trimestrul de raportare
3.8. Revizuirea
Datele anuale sunt finale la prima diseminare, iar cele trimestriale pot fi ajustate la etapa de definitivare a datelor anuale.
3.9. Perioada de referință
<i>Datele anuale</i> - anul calendaristic
<i>Datele trimestriale</i> – trimestrul de referință
<i>Datele lunare</i> – luna de referință

4. Colectarea și procesarea datelor

4.1. Sursa de date

4.1.1. Cercetări statistice

Sunt utilizate rapoarte statistice, care vizează următorii indicatori:

1. Morbiditatea populației:

- Nr.1-săn.“Darea de seamă privind bolile parazitare și combaterea dipterelor hematofage”
- Nr.2 “Raport statistic privind bolile infecțioase și parazitare”
- Nr.5-săn. “Darea de seamă privind vaccinările preventive”
- Nr.6 “Raport statistic privind cuprinderea copiilor cu vaccinări împotriva bolilor infecțioase”
- Nr.7 “Raport statistic privind cazurile noi de tumori maligne”
- Nr.8 “Raport statistic privind cazurile noi de tuberculoză activă”
- Nr.11 “Raport statistic privind maladiile și contingentele de bolnavi cu dereglări narcologice”
- Nr.12 “Raport statistic privind numărul maladiilor înregistrate la bolnavii domiciliați în teritoriul de deservire a instituției curative”
- Nr.13 “Raport statistic privind întreruperea de sarcină (în termenele pînă la 21 săptămîni)”
- Nr.14-săn.“Darea de seamă privind monitorizarea supravegherii medicale și tratarea purtătorilor virusului imunodeficienței umane (HIV) și bolnavilor cu SIDA”
- Nr.15 “Raport statistic privind asistența medicală acordată populației supuse acțiunii radiației ionizante în urma avariei de la CA Cernobîl”
- Nr.16-săn. „Darea de seamă privind incapacitatea de muncă temporară” Nr.18-săn. “Darea de seamă privind supravegherea de stat a sănătății publice în raion (municipiu)”
- Nr.29-săn.“Darea de seamă privind bolnavii cu hepatite cronice și ciroze hepatice”
- Nr.31-săn.“Darea de seamă privind asistența medicală acordată copiilor”
- Nr.32-săn.“Darea de seamă privind asistența medicală acordată gravidelor”
- Nr.32a -săn.“Darea de seamă privind asistența medicală acordată păturientelor și lăuzelor”
- Nr.32b -săn. „Darea de seamă privind profilaxia transmiterii materno-fetale a infecției HIV”
- Nr.33-săn.“Darea de seamă privind bolnavii de tuberculoză“
- Nr.34-săn.“Darea de seamă privind bolnavii de sifilis, gonoree și dermatomicoze”
- Nr.35-săn.“Darea de seamă privind bolnavii cu tumori maligne”
- Nr.36-săn.“Darea de seamă privind tulburările mentale și de comportament”
- Nr.53 “Raport statistic privind tratamentul recruților bolnavi”

II. RESURSELE SISTEMULUI DE SĂNĂTATE

- Nr. 1 –aim „Privind activitatea agentului economic privat la prestarea serviciilor”
- Nr.12t-săn.“Darea de seamă privind cauzele externe ale traumelor”
- Nr.17 “Raport statistic privind statele de funcții și cadrele instituției medico – sanitare”
- Nr.30-săn. “Darea de seamă privind activitatea instituției medico-sanitare”
- Anexa Nr.1 la formularul Nr.30-săn.“Darea de seamă privind activitatea de staționar a instituției medico-sanitare”
- Nr.38-săn.“Darea de seamă privind activitatea comisiei psihiatrice – legale”
- Nr.39-săn.“Darea de seamă privind activitatea centrului (secției, cabinetului) de transfuzie a sîngelui”

- Nr.40-săn. "Darea de seamă privind activitatea stației de asistență medicală de urgență"
- Nr.42-săn. "Darea de seamă privind activitatea centrului medicină legală și a subdiviziunilor lui"
- Nr.43-săn. „Darea de seamă privind activitatea centrului de recuperare pentru copii”

4.1.2. Surse administrative

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale dispune de infrastructura necesară pentru colectarea și prelucrarea datelor statistice în domeniul sănătății publice. Unitatea responsabilă de producerea datelor statistice în domeniu este Agenția Națională pentru Sănătate Publică, unde sunt centralizate datele-cheie cu privire la sănătate în baza unui sistem unic de colectare și prelucrare a datelor primare.

Ministerul Sănătății Muncii și Protecției Sociale colectează date precum și alte surse administrative, precum SIME TB (sistem informațional de monitorizare și evaluare a tuberculozei).

Ministerul Finanțelor furnizează informația privind cheltuielile pentru sănătate din bugetul public național.

Compania Națională de Asigurări în Medicină furnizează informația privind executarea (utilizarea) fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală.

4.1.3. Estimări

Nu se aplică

4.2. Caracteristica cercetării statistice/surselor administrative

4.2.1. Obiectiv și scurt istoric

Statistica medicală are un istoric de peste 40 ani. Activitatea Biroului de Statistică Medicală a Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a început în anul 1970. Pe măsura restructurării sistemului de sănătate au intervenit modificări în denumirea Centrului Național de Management în Sănătate și în regulamentul de activitate. La finele anului 2017 CNMS a fuzionat în Agenția Națională pentru Sănătate Publică.

4.3. Procesarea și compilarea datelor

4.3.1. Validarea datelor

Datele sunt verificate și analizate privind calitatea acestora, în special coerența internă, temporală și cu alte date.

Condițiile de control logic la nivel de chestionar au ca scop: urmărirea și verificarea fluxurilor logice din chestionar; respectarea corelațiilor între datele/răspunsurile diferitelor capitole, verificarea încadrării între limitele normale a datelor corespunzătoare anumitor indicatori, eliminarea unor răspunsuri aberante sau ilogice.

Prin *condițiile de verificare a integrității* se urmărește corelarea și verificarea datelor de identificare ale unităților raportoare din nomenclator (listă) cu cele completate cu date, asigurarea cuprinderii tuturor unităților raportoare etc.

4.3.2. Compilarea/extrapolarea datelor

Compilarea datelor se efectuează de către Agenția Națională pentru Sănătate Publică prin centralizarea informației din chestionarele/dările de seamă statistice prezentate de către unitățile medico-sanitare. Centralizarea informației se efectuează separat pe municipii, raioane, instituții republicane, instituții subordonate Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției sociale și altor ministere.

4.3.3. Ajustările

Nu se efectuează ajustări.

4.3.4. Asigurarea calității

Asigurarea calității datelor statistice, se bazează pe respectarea principiilor fundamentale ale statisticii oficiale aprobate de Comisia Economică pentru Europa a Națiunilor Unite în 1992 (și de Comisia de Statistică/ ONU în 1994), precum și stipulate în Legea Republicii Moldova cu privire la statistica oficială.

În activitatea de producere a informației statistice, BNS acordă importanță primordială asigurării calității înalte a datelor.

În acest scop, o serie de măsuri de asigurare a calității sunt realizate la fiecare etapă a demersului statistic: în procesul de organizare a cercetărilor statistice, colectare, procesare și elaborare a informației statistice.

Eforturi importante sunt depuse pentru asigurarea plenitudinii și calității prezentării datelor de către respondenții incluși în cercetările statistice.

Se scot la iveală datele eronate, inconsistențele și datele suspicioase în vederea verificării și corectării acestora.

Datele primare sunt verificate și analizate privind coerența internă (în cadrul chestionarului), temporală (cu datele pentru perioadele precedente), cu datele altor unități similare, precum și datele disponibile din alte cercetări statistice și surse de date administrative. În caz de necesitate se purcede la imputarea datelor lipsă sau celor inconsistente.

Pentru asigurarea calității datelor primare, sunt organizate întruniri (seminare) cu interviatorii - respondenții pentru explicarea definițiilor, modului corect de completare a chestionarelor, în special în cazul operării de modificări sau implementării acestora.

4.4. Precizia datelor

4.4.1. Rata de non-răspunsuri

Nu este aplicabil

4.4.2. Erori de eșantionare

Nu este aplicabil

5. Comparabilitate și coerență

5.1. Comparabilitatea internațională

Statistica sănătății este în conformitate cu standardele internaționale și în special a Organizației Mondiale a Sănătății.

5.2. Comparabilitatea în timp

Comparabilitatea în timp a unor indicatori este limitată reieșind din următoarele:

- Începând cu anul 2003 a fost modificată vârsta limită pentru categoria *copii* - de la 14 ani la 17 ani 11 luni 29 zile.

- Începând cu anul 2004 odată cu implementarea asigurărilor obligatorii în sănătate au fost efectuate schimbări în rapoartele statistice în vederea colectării informației separat pentru persoane asigurate și neasigurate.

- Din anul 2008 Republica Moldova a trecut la Implementarea standardelor și criteriilor europene privind înregistrarea în statistica oficială a nașterii și copiilor nou-născuți cu masa de la 500 gr. și de la 22 săptămâni gestație, fiind efectuate schimbări și în rapoartele statistice privind evidența nou-născuților.

5.3. Coerența cu alte statistici

Datele administrative privind morbiditatea prin principalele boli sunt coerente cu datele colectate în cadrul studiilor selective în gospodării, precum DHS, MICS, etc.

6. Mandatul instituțional (baza normativ-juridică)

Activitatea BNS se bazează pe respectarea Constituției Republicii Moldova, Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, alte acte legislative și normative, ordinele și dispozițiile conducerii BNS.

Legea cu privire la statistica oficială reglementează organizarea și funcționarea sistemului statisticii oficiale și stabilește cadrul juridic pentru dezvoltarea, producerea, diseminarea și coordonarea statisticii oficiale (art.1).

Art. 5 al Legii stipulează că producerea informației statistice se bazează pe respectarea principiilor independenței profesionale, imparțialității, obiectivității, relevanței, transparenței, confidențialității, cost/eficienței ș.a.

Biroul Național de Statistică, în calitatea sa de organ central de statistică, este o autoritate administrativă

creată pe lângă Guvern pentru conducerea și coordonarea activității în domeniul statisticii.

În conformitate cu Hotărârea Guvernului 935 din 24.09.2018 cu privire la organizarea și funcționarea BNS, Biroul exercită următoarele atribuții:

- 1) coordonează sistemul statistic național privind dezvoltarea și producerea statisticii oficiale;
- 2) elaborează și implementează strategii de dezvoltare a sistemului statistic național, programe statistice anuale și multianuale;
- 3) elaborează cadrul normativ și instituțional necesar realizării obiectivelor strategice în domeniul său de activitate, precum și mecanismele transunerii lor în practică;
- 4) efectuează managementul și controlul realizării, în condiții de calitate, a programelor și planurilor statistice adoptate la nivel central și regional;
- 5) armonizează și aliniază indicatorii statistici, metodologiile, metodele și tehnicile aplicate pe plan național cu reglementările și standardele internaționale;
- 6) promovează cultura statistică în societate.

Actele legislative și normative după care BNS se conduce în activitatea pot fi accesate pe pagina oficială www.statistica.md, rubrica Despre BNS (<http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=323&>)

7. Confidențialitatea

7.1. Principiile

Conform art.19 al Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, producătorii de statistici oficiale întreprind toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor.

În cap. VII al legii nominalizate este stipulat, ca datele colectate, procesate și depozitate pentru producerea informației statistice sunt confidențiale în cazul în care permite identificarea directă sau indirectă a respondenților. Nu sînt considerate confidențiale:

- a) datele care pot fi obținute din surse public accesibile conform legislației;
- b) datele individuale privind adresa, telefonul, denumirea, genul de activitate, numărul de personal ale persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali;
- c) datele ce se referă la întreprinderile cu capital de stat, instituții și organizații finanțate din buget, prezentate la solicitarea autorităților administrației publice.

Conform Legii cu privire la statistica oficială, art. 20, au acces la datele individuale persoanele care, conform atribuțiilor de serviciu, participă la producerea informației statistice, în măsura în care datele individuale sînt necesare pentru producerea acestei informații.

Același articol stipulează, că accesul la datele individuale care nu permit identificarea directă a respondenților poate fi acordat pentru proiecte de cercetări științifice ale căror rezultate scontate nu se referă la unități individuale identificabile, în conformitate cu regulamentul aprobat de autoritatea centrală în domeniul statisticii.

Art. 23 (5) al Legii stipulează că „Informația statistică nu poate fi diseminată utilizatorilor în cazul în care se referă la 1–3 unități statistice.”.

7.2. Asigurarea practică a regulilor confidențialității

Întru asigurarea protecției datelor statistice confidențiale în conformitate cu Legea cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, Biroul Național de Statistică întreprinde toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor.

În conformitate cu Legea nominalizată, Personalul producătorilor de statistici oficiale, inclusiv cel angajat temporar, care, conform atribuțiilor de serviciu, are acces direct la datele individuale este obligat să respecte confidențialitatea acestor date în timpul și după încetarea activității în funcția respectivă..

Până la diseminarea datelor statistice, acestea sunt verificate dacă corespund cerințelor de protecție a datelor confidențiale. În cazul dacă datele statistice conțin informație confidențială (vedeți p.7.1) diseminarea acestora nu este efectuată și se purcede la agregarea datelor la nivelul minim disponibil care

asigură protecția confidențialității datelor.

8. Accesul la informație și formatul diseminării

8.1. Accesul la informație

8.1.1. Calendarul de emitere

Anual este elaborat Calendarul de emitere a informațiilor statistice elaborate de BNS.

8.1.2. Accesul la calendarul de emitere

Calendarul de emitere a informațiilor statistice este plasat pe pagina oficială web a BNS www.statistica.md

8.1.3. Accesul la date statistice

Conform Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, art. 23:

- Producătorii de statistici oficiale sînt obligați să disemineze informația statistică în termenele prevăzute în programul de lucrări statistice și în calendarul de diseminare a informației statistice oficiale.
- Diseminarea informației statistice prevăzute în programul de lucrări statistice tuturor categoriilor de utilizatori se efectuează gratis și în condiții egale de acces sub aspectul volumului, calității și termenelor de diseminare.;

Programul lucrărilor statistice poate fi accesat pe pagina www.statistica.md, rubrica Despre BNS / Acte legislative și normative (<http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=323&>)

Pagina web a BNS www.statistica.md reprezintă sursa cea mai importantă în asigurarea accesului utilizatorilor la informația statistică diversă, transparenței privind activitatea BNS.

Toate informațiile operative, notele informative, seriile de timp, precum și publicațiile statistice elaborate de BNS se plasează pe pagina oficială.

8.2. Formatul diseminării

8.2.1. Informații operative / Note analitice

Informațiile operative și notele analitice sunt publicate pe pagina oficială a BNS: <http://www.statistica.md> la rubrica Comunicate de presă, conform Calendarului de emitere a comunicatelor de presă.

Informația din domeniul sănătății este publicată și pe pagina oficială a Agenției Naționale pentru Sănătate Publică: <http://ansp.md>,

8.2.2. Publicații

Publicațiile elaborate de BNS care conțin date statistice din domeniul sănătate:

- Culegerea „Ocrotirea sănătății în Republica Moldova” - publicația conține informații privind organizarea asistenței curativ-profilactice, tratamentul sanatorial, aspecte medico-demografice ale sănătății populației, morbiditatea populației, resursele sistemului de sănătate, etc.;
- alte publicații statistice: Anuarul statistic; Breviarul statistic; Femei și Bărbați în Republica Moldova, Copiii Moldovei; note informative trimestriale și anuale; etc.

Acces la publicații:

- în format electronic, pe pagina oficială a BNS www.statistica.md, rubrica Produse și servicii / Publicații <http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=350&nod=1&>)
- pe suport de hîrtie – în biblioteca BNS (mai multe detalii la adresa <http://www.statistica.md/libview.php?l=ro&idc=340&id=2400>)
- sau pot fi procurate la oficiul BNS (mai multe detalii la adresa www.statistica.md, rubrica Publicații <http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=350&id=2219>)

Publicații elaborate de către Ministerul Sănătății:

- Anuarul statistic „Sănătatea Publică în Moldova”, care poate fi accesat pe pagina oficială veche a MS <http://old2.ms.gov.md/date-statistice> sunt amplasate începînd cu anul 1999.

8.2.3. Baze de date/serii de timp

Seriile de timp privind Sănătatea sunt plasate pe :

- **Banca de date statistice** <http://statbank.statistica.md>, domeniul *Statistica socială / Ocrotirea sănătății*

- **Pagina oficială a BNS:** www.statistica.md la rubricile:
 - *Comunicate de presă*
 - *Statistici pe domenii / Statistica socială / Ocrotirea Sănătății*
 - *Produse și servicii / Publicații*

8.2.4. Chestionare/date transmise la solicitarea organizațiilor internaționale

Chestionarele internaționale sunt completate de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

Chestionarele CSI:

- 19.1 Privind cadrele și rețeaua instituțiilor medico-sanitare – anual
- 19.2 Morbiditatea populației – anual
- 19.2.1 Morbiditatea populației după sexe – anual
- 19.3 Traumatismul în producere și dizabilitatea primară – anual

8.2.5. Solicități de date suplimentare

BNS pune la dispoziția utilizatorilor și informații statistice suplimentare celor disponibile în publicațiile statistice, notele informative, informațiile operative, celor plasate pe pagina oficială web în limita informațiilor disponibile, în corespundere cu Legea cu privire la statistica oficială. Solicitarea poate fi transmisă personal la sediul BNS, prin poștă, prin poșta electronică moldstat@statistica.gov.md sau online – www.statistica.md rubrica Produse și servicii / Solicitare de informații statistice http://www.statistica.md/solicitare_informatii_statistice.php?l=ro

9. Referințe (link-uri) utile

9.1. Accesibilitatea documentației privind metodologia

Metodologia este disponibilă pe pagina oficială www.statistica.md, rubrica Metadate (<http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=351&nod=1&>).

9.2. Accesibilitatea documentației privind Rapoartele de evaluare

Rapoartele de evaluare a BNS sunt disponibile pe pagina oficială www.statistica.md, rubrica Despre BNS / Evaluări și opinii despre BNS / Rapoarte de evaluare (<http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=399&id=2739>).

9.3. Accesibilitatea informației privind studiul de opinie al utilizatorilor

Sondajele de opinie ale utilizatorilor sunt disponibile pe pagina oficială www.statistica.md , rubrica Despre BNS / Evaluări și opinii despre BNS / Sondaje de opinie (<http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=399&id=2740>).

9.4. Alte referințe utile

Baza de date OMS	http://www.euro.who.int/en/data-and-evidence/databases/european-health-for-all-family-of-databases-hfa-db
Baza de date EUROSTAT	https://ec.europa.eu/eurostat/data/database
Baza de date UNData	http://data.un.org/Browse.aspx
Baza de date statistice a Comisiei Economice pentru Europa a ONU	http://w3.unece.org/pxweb/Dialog/